

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Przmysl fölszabadult

Seregeink a San folyón tundra kergették vissza az oroszokat — A máramarosi betörők nem menekülhetnek a csapdából — A németek Varsó és Iwangorod ellen — Az Antwerpenből megszökött angol sereget Hollandiában lefegyverezték

Debrecen, október 11.

Nincs egy hete, hogy a cár hadsegédje Pétervár csőcselékének büszkén kiáltotta: „Nincs emberi hatalom, amely nekünk ellenállhatna.” Éppen azon a napon ejtette ki a cár hadsegéde ezeket a fenhéjázó, kevély szavakat, amikor Frigyes főherceg, az osztrák-magyar hadsereg főparancsnoka bejelentette királyunknak és a monarchia népének, hogy seregeink megkezdték az oroszok ellen az offenzívát, amely a biztos győzelmet igéri fegyvereinknek. Nem telt bele egy hét sem, máris láthatja a világ, kinek a szava hirdette az igazságot. Attól a pillanattól kezdve, a mint katonáink parancsot kaptak az előnyomulásra, összeomlott az oroszok félelmetesen hazudott ereje s a cár hadsegédje, ha megszállná az igazmondás szentlelké, jajveszékelve kiálthatná Pétervár csőcselékének: „Nincs földi hatalom, amely a cár katonáit megállíthatná a futásban”.

Vad futás, fejvesztett menekülés lett a sorsa Oroszország egész hadseregének. — Magyarország területén még vannak oroszok, de nem hódító, Debrecenbe és Budapestre igyekvő sereg ezek, hanem tönkrevért, lekaszabolt, apróra szétmorzsoltsz hadak, amelyek riadtan keresik a hazánkból kifelé vezető utat. Toronya és Körösmező körül lézengenek, bujkálnak és kutatják az ösvényeket, amelyeken belopóztak, de most már nem találhatnak árulókat és kémeket, akik vezessék őket s a kegyelemre megadás vagy a hegyek között nyomorultán meghalás között lehet csak választásuk.

Galicában egyik napról a másikra hosszú kilométerekre kell visszatakarodniok egyre jobban kelet felé s a szélvész sebességével robogó seregeink elől kénytelenek földadni minden darab földet, amelyet százezrek vére árán csak a minap szereztek meg. Ma jön a hire, hogy Przmysl körül elkergették őket s a tegnap még körülzárolt várba ma már diadalmasan vonultak be a mi katonáink. Egyetlen erődítmény, de csak egyetlen sáncfal sem került az ellenség birtokába Przmyslból, pedig csak az első roham negyvenezer orosz vitt a halálba. És tovább, északra a fölszabadult vártól, a San folyó sem kénytelen urának vallani az orosz hadakat, amelyek menekülő útjukban talán Lembergnek megpihenhettek, de itt sem soká, legfőljebb napokig, mert

csak napok kérdése, hogy az osztrák-magyar seregek innen is kiverik a bitorlókat. Höfer mai jelentéséből ugyanis könnyen kiolvasható, hogy a San folyó elleni offenzívánk iránya: Lemberg.

Lengyelországban a német seregek rohama elől futnak az oroszok. A Berlinbe való bevonulás aljasan hengező jelszavát Vilmos

császár ágyuinak tüze a Visztula mögé való szaladásra változtatta át. Varsó és Iwangorod várai ellen nyomulnak a németek s a világhíres várnégyszög rövid idő múlva megtanulja ismerni a német 42-eseket s a mi motoros ágyúinkat.

A harctéri eseményekről itt következnek mai távirataink:

Az utolsó harcok Máramarosban

Szatmár, október 11. A Toronyánál betört oroszokat csapataink Majdanka községnél megverték és Toronyáig visszaverték. Csapataink sok száz oroszot foglyul ejtettek és két ágyút zsákmányoltak.

Szatmár, október 11. Az oroszokat Máramarosban tönkrevertük. Egységes orosz sereg országunk területén nem létezik többé. Az oroszoknak a határon túl való átjutásuk csaknem lehetetlen.

A németek Varsó és Iwangorod ellen

Berlin, október 11. A németek négy főcsoportban nyomulnak előre Orosz-Lengyelországban Varsónak, Iwangorodnak és a Visztula balpartján.

Przmyslt fölmentették seregeink

Budapest, október 11. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A főhadiszállásról jelentik: Gyors előnyomulásunk a San felé felszabadította Przmyslt az ellenséges körülzárás alól. Saját csapataink bevonultak a várba. Ahol az oroszok még velünk szemben álltak, ott megtámadtuk és megvertük őket. Sienniawa és Lezaysk között a folyón át való menekülésük közben tömegesen ejtettünk foglyokat.

Höfer vezérőrnagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

40,000 orosz halott Przmysl előtt

Bécs, október 11. A Neues Wiener Tagblatt jelenti:

Illetékes helyen megerősítik, hogy Przmysl előtt október hatodikától kilencedikéig negyvenezer orosz halt meg.

Orosz tiszték elismerése hadseregeinkről.

Berlin, október 11. Rotterdamból érkezett jelentés szerint a Daily Mail pétervári távirata azt mondja, hogy az orosz tiszték a legnagyobb tisztelettel beszélnek az osztrák-magyar hadsereg tulajdonságairól s hogy hadseregeink az oroszok véleménye szerint nem áll a német mögött. Az osztrákok és a magyarok nagy kitartással harcoltak és rendkívül súlyos vereségeket okoztak az oroszoknak.

Auffenberg visszamegy a harctérre

Bécs, október 11. Auffenberg gyalogsági tábornok, hadseregfelügyelő teljesen felgyógyult betegségéből s ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál Schönbrunnban. Auffenberg a legközelebbi napokban visszatér a harctérre.

Az oroszok visszavonulása a Visztula mögé

Berlin, október 11. A Neue Politische Korrespondenz jelenti: Kitünő forrásból a következő hírt közöljük:

Az orosz hadsereg a Hindenburg-hadsereggel való döntő csata elől kitért és visszavonult a Visztula mögé. Ez a visszavonulás stratégiai szempontból döntő jelentőségű, mert ezáltal az osztrák-magyar csapatok

végleg megszabadultak az oroszok átkarolásától és a mi ottani két oldalt előrenyomuló hadseregeinket lényegesen erősíteni fogják.

A szerbek százezer embert vesztek

Bécs, október 11. (Bud. Tud.) Egy kiváló személyiség, aki október 2-án hagyta el Nist, beszélt, hogy a szerb hadsereg százezer embert veszített. György herceg életveszélyesen, Sándor trónörökös pedig könnyen megsebesült. Péter király ismeretlen helyen tartózkodik.

Oroszellenes hangulat Szerbiában

Bécs, október 11. A Szerbiából érkezett újabb hírek megerősítik, hogy a lakosság körében növekedik az oroszellenes hangulat, amely a hadsereg óriási veszteségei és a teljes hiábavaló, sőt összeomlással végződött betörések következtében a végsőkig elkeseredett. Említésre méltó, hogy a mindig forduló *Pasics* nemcsak hogy nem áll szemben ezzel az áramlattal, hanem még *alattomban szítja is azokat*, hogy bármiként alakulnak is a viszonyok, ő mindig felülmaradjon.

Ujszerbiai városok macedon bandák kezén

Szófia, október 11. Istip, Veles és Kotsana szerb városok erős macedon bandák kezében vannak. A szerb tisztviselők és hivatalok ebből a három városból Úszkubbe menekültek.

Antwerpen eleste

Berlin, október 11. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállásról jelentik október 10-én este:

Mindössze tizenkét napig tartó ostrom után kezünkbe került Antwerpen, minden erődjével együtt.

Szeptember 21-én esett az első lövés a külső erődvonal ellen. Október 1-én vettük be rohammal az első erődöket. Október 6-án és 7-én kelt át gyalogságunk és tüzérségünk az erősen megáradt és több mint négyszáz méter széles *Nethe* szakaszon.

Október 7-én a hágai egyezmény értelmében bejelentettük a város lövetését. Miután a város parancsnoka kijelentette, hogy vállalja a felelősséget a város bombázásáért, éjjelkor, október 7-éről 8-ára virradó éjszakán megkezdődött a város lövetése. Egyidejűleg a belső erődök ellen is megkezdődött a támadás. *Október 9-én reggel bevettük a belső vonal két erődjét és délután — minden komolyabb elemlállás nélkül — megszállottuk a várost.*

A valószínűleg erős védősereg eleinte hősiesséssel védelmezte magát, mivel azonban végül a gyalogsági és tengerész hadosztályunk rohamával, ugyancsak hatalmas tüzérségi harcunkkal szemben nem érezte magát elég erősnek, teljes rendtelenségben menekült. A védőseregben volt egy legújabbán érkezett angol tengerész hadosztály is, ennek kellett volna angol lapok jelentései szerint a védelem gerincét alkotnia.

A belga és angol csapatok felbomlását mutatja az a körülmény, hogy az átadás iránti tárgyalásokat a polgármesterrel kellett folytatni, miután semmiféle katonai parancsnokság sem volt található. Az átadás megtörténtét Antwerpen eddigi kormányzósági kárának főnöke erősítette meg.

Az utolsó még át nem adott erődöket csapataink megszállották. A foglyok számát még nem lehet áttekinteni. Sok angol és belga katonára Hollandiába menekült, ahol internálták őket. Mindenféle készlet óriási tömegben jutott birtokunkba.

Meghódítottuk tehát az utolsó belga erődöt: a bevehetetlen Antwerpent. A támadó csapatok rendkívüli feladatot oldottak meg és hősiességüket a császár azzal jutalmazta, hogy vezetőjüknek: *Beseler* gyalogsági tábornoknak a „*Pour le merite*” érdemjelet adományozta.

Antwerpen utolsó órái

Berlin, október 11. Antwerpen utolsó napjairól a menekültek ezeket beszélték: *A hipodrom leégett. Az igazságügyi palota és a muzeum erősen megsérültek. Berchen város ég. Antwerpen déli része lángtenger. A Schelde fölötti hajóhid teljesen szét van rombolva. A belgák a Nethe és a Rupel összes hidjait fölrobbantották.* Mikor azonban a németek kedden megtámadták Lierrét és Puerst, a belgák nem tudták megakadályozni, hogy a németek Bormnál át ne jöjjenek a folyón, miközben *pionirok átúszták a Nethe*, úgy, hogy mind a két oldalról elvégezheték a hidépítést.

Rotterdam, október 11. A tüzvész tegnap az egész városban tartott. A tojáspiacon a házak lángokban állottak. A németek csak akkor lépték át a Scheldét, amikor már legyőzték a heves ellenállást.

Bath-nál 2000 angolt, akik hajón odaérkeztek, lefegyvereztek és internálták őket. *Putten-nél* pedig 520 belgát, köztük sebesülteket is. *Terneuzen-nél* 100 angol és belga lépte át a határt. *Showwen-nél* ágyudörgést hallani.

Antwerpen angol védőseregét lefegyverezték

Berlin, október 11. (Magyar Távirati Iroda.) Az Antwerpen erődéből kivonult tízezer főnyi angol sereg Hollandiába ment, ahol lefegyverezték őket.

Újabb csata a belgák és a németek között

Berlin, október 11. Audonarde-nál, Belgiumban, nagy csata van a belgák és a németek között. A megmaradt belga sereg nyilván egyesülni akar a franciákkal.

Audonarde (Oudenaarde) Keleti Flandriában, a Schelde partján épült, Brüsszeltől nyugatra, vele egy magasságban van, elég közel a francia határhoz. A belga haderőnek errefelé vonult seregtestjeit a németek megállították és csatára kényszerítették; így tehát a belgák céljukat: a francia sereggel való egyesülést nem érhetik el.

Német sikerek a francia harctéren

Bécs, október 11. A *Fremdenblatt* jelenti, hogy a németek elfoglalták Douai megerősített francia várost, amely Lillétől délre fekszik.

A tüzerharc folytatása

Genf, október 11. Az Antwerpenből érkezett rossz hírekre a francia vezérkar tanácsosnak látta a lovasságot Arras-nál együtt tartani. A Wövre vidékén folytatott tüzerharcot, amely tegnap a franciák részéről minden eredmény nélkül félbeszakadt, ma folytatták. A helyzet a németekre nézve kedvező. Kluck tábornok törzscsapatának a Lille körül össz-

pontosított különítményekkel való tervszerű együttműködése és a német centrumnak egyidejű előnyomulása s *Reims bombázásának megújítása* mély hatást gyakorolt Bordeaux-ban.

Joffre hadserege erősítést kapott?

Genf, október 11. Lyoni jelentés szerint Joffre tábornok hadserege lényeges erősítéseket kapott. Általában ötven vonat ment el tegnap Lyonból, mindegyik vonat hetven vagy tizennyolc szállított csapatokat.

Egy belga miniszter a háboru esélyeiről.

Rosendaal, október 11. Egy antwerpeni kormánytisztviselő elmenekülése előtt beszélgetett az egyik belga miniszterrel, aki úgy nyilatkozott, hogy Antwerpen sorsa szerves kapcsolatban van az Aisne menti nagy csata kimenetelével. Ha a német hadsereg Franciaországban vereséget szenved, akkor Antwerpen elestét könnyen meg lehet akadályozni. Sajnos, a német jobbszárny jelentős erősítéseket kapott. Ha a szövetségeseknek sikerül kontaktusba lépni a mi védő csapatainkkal, úgy Joffre és French nagyszabású terve, hogy körülkerítsék Észak-Franciaországban a német sereget, közel jut a sikerhez. Nekünk már tétlenül kell végignéznünk Ostendéből a népek rettenetes csatáját.

A harcok Csingtaunál

Berlin, október 11. Angol lapok jelentik Tokióból, hogy az ostromló japán tüzérség egy német torpedóuzót fenékebe furt. Egy japán aknarakó hajó Csingtau előtt a levegőbe röpült és egy másik japán harci jármű súlyosan megrongálódott.

Egy német hadihajó erősen lőtte a japán hadállásokat. Két magasrangú japán tiszt elesett.

A vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a csingtaui német helyőrség kitörésével meglepte a japán csapatokat. Heves harc után a németek visszavonultak az erőd mögé. A németek 47, a japánok pedig 50 halottat vesztek.

A román trónváltozás

Ferdinánd király letette az esküt.

Bukarest, október 11. A kamarát ma délután két órára összehívták. Ferdinánd király a kamara ülésén letette az esküt az alkotmányra.

Berlin, október 11. Mérvadó helyen a következő felvilágosítást adták Románia magartartásáról:

Carol király halálát itt nagyon sajnálják, mert a király, mint a Hohenzollern-ház tagja, különös tiszteletnek örvendett. De politikai okokból is sajnálják a halálát, mert a király nehéz időkben mint kitímő államférfi viselkedett. De megnyugtatóan szolgál, hogy a király éppen utolsó napjait arra használta fel, hogy Románia politikáját most is a helyes mederbe terelje. *Meg vannak győződve róla, hogy sem a felelős államférfiak, sem a trónörökös nem gondolnak arra, hogy biztos garanciák nélkül magukra vállalják annak kockázatát, hogy az entente-hatalmakhoz csatlakozzanak, vagy hogy ellenséges magatartást tanúsítsanak Németország és Ausztria-Magyarország ellen.*

A debreceni segítő-akció

Téli ruhát a katonáknak!

A Hadsegélyző Hivataltól érkezett leirat alapján kéri a helybeli segélyző bizottság a város közönségét, hogy katonák számára főképpen hósapkákat és érmelegítőket készítsenek s ezeket a holmikát direkt a helybeli segélyző bizottsághoz (főispáni titkári hivatal) küldjék be, minthogy a közvetlen harctérre küldött meleg holmik nagyon gyorsan elkalódtak.

A katonák családjaiért.

A katonák családjai részére ujabban a következők adakoztak: T. L. 4, N. N. 2, állami gyermekmenhely 10.79, Pósa Lajos 2, Széll Gergelyné 3, Nagy Gyuláné 5, Birinyi Imréné 5, Hegedűs és Sándor cég 1 üzleti könyv, Csáthy Dezső 1 üzleti könyv.

Aranyért vasat.

A katonák családjainak felsegélyezésére arany- és ezüst tárgyakat adományoztak: Borneyi Sándorné 1 arany gyűrű, Szilágyi nővérek 1 ezüst lánc, Sik Erzsike 1 arany gyűrű, Weér Györgyné 3 ezüst sótarló, Dömsödi Emma 1 ezüst kés, 1 ezüst villa, Dömsödi Péter 1 ezüst lánc, K. S. 3 ezüst függő, báró Fiáthné 1 arany tű, 2 arany zsuszu, Kóti Eszter 1 pár függő, M. Tóth Eszti 1 arany gyűrű, M. Tóth Istvánné 1 arany függő, 1 arany gyűrű, 3 ezüst érem, Szoboszlai Gizi 1 ezüst gyűrű, Végh Mariska 1 ezüst dísztárgy, Steiner Karcsi 1 ezüst kanál, 1 ezüst lánc, Nagy Ilonka 1 ezüst óra, Klein Ignác 1 arany gyűrű, Kovács Mariska 1 ezüst érem, Csendom Mariska 1 arany sziv, 1 arany gyűrű, Kovács Józsefné 1 arany gyűrű, 1 arany zsuszu, Szegedy Károlyné 1 arany gyűrű, Szegedy Julianna 1 arany lánc és sziv, F. L. 1 arany gyűrű, K. M. ezüst gombok, Muraközy Lászlóné 4 ezüst kanál, Konyári Rózsika 1 ezüst gyűrű, 1 ezüst zsuszu, Fisch Lajosné 1 ezüst kulcstartó, Wagner Zsuzsika 1 pár arany függő, Reiche Ida 1 ezüst karperec, 1 ezüst lánc, Beeringer Olga 1 arany gyűrű, Marosi Imre 1 arany függő, ezüst törmelék, Szentgyörgyi Zsigmond 1 arany gyűrű, Balogh Ili 1 arany gyűrű, Fehér Mancsi 1 arany gyűrű, Ferenczy Jolán 1 pár arany függő, Harmath István 1 ezüst lánc, Tesch Ilonka 1 arany fülbevaló, Szoboszlai Margit 1 pár arany függő, 2 érem, Majrik Laci 1 ezüst lánc, 2 töredék, Barta Jolán 2 arany gyűrű, 1 ezüst lánc, 1 ezüst gyűrű, Róth Jozefa 2 arany gyűrű, Nagy Lajosné 1 ezüst gyűrű, 1 ezüst pénz, Nagy Lajos 1 ezüst lánc, Nagy Gyuláné 1 arany gyűrű, Fisch Lajos 1 arany gyűrű, Fried Pál 1 arany tű, Pap Eszter 1 arany gyűrű, 1 arany függő, ezüst törmelék, Szekeres András 1 ezüst lánc, Szilágyi Eszter 1 arany gyűrű, ezüst törmelék, Borgida Farkas 15, Royal-személyzet 17.40 kor.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
E G Y H Á Z - T É R. — TELEFON 12-51.

Hétfőn — Kedden
október hó 12-én, 13-án

BÁBJÁTÉK

Megható dráma 3 felvonásban.

A SZIV DOKTORA.

Kacagató vígjáték 2 felv.

Tanulmányok állatok. Ismeretterjesztő.
Az olvasott su. Életkép.

Előadások kezdete este 6 órakor,
folytatólagos bemenettel.

Rendes helyárak. — Bérletjegyek érvényesek.

SZERDÁN — OSZTORTÓKÓN
október hó 14-én, 15-én

Nagyszabású új műsor!

Rejtélyes kéjgyilkosság Debreczen határában

Megfojtott tizenhárom éves leány

Rémes rablógyilkosság történt ma délelőtt Debreczen határában. A Belső-legelő 135. számú tanyáján meggyilkolták Kovács Gábor gazdálkodó Etel nevű tizenhárom éves leányát, azután kirabolták a tanyát. A nyomozás megállapította, hogy a tettes a gyilkosság elkövetése előtt merényletet követett el a leányka ellen. A rablással párosult gyilkosság ügyében a kir. ügyészség felhívására a rendőrség és a csendőrség karöltve indított széleskörű nyomozást, eddig azonban nem sok eredménnyel.

A már összegyűjtött adatokból és a jelekből arra következtettek a hatóságok, hogy Kovács Etel kéjgyilkosság áldozata. A tettes a helyzettel ismerős volt s jól tudta, hogy Kovácsék mikor távoznak hazulról. Kivárta ezt az időt s csak azután osont be a tanyába, ahol elkövette a szörnyű büncselekményt. A rendőrség az esetről eddigi megállapításait a következőkben jelenti:

„Ma délelőtt 11 és 12 óra között az érmihályfalvai vonalon a 4. számú vasuti őrháztól telefonon jelentették, hogy ott egy közeli tanyában egy 13 év körüli leánykát megfojtva találtak. Ugy a rendőrség, mint a csendőrség nyomban megjelent a helyszínen és megállapította, hogy a Mandel Ignác és társa tulajdonát képező Ujjföld, belsőlegelő 135. számú tanyában történt az eset, ahol a bérlő Kovács Gábor és neje kihallgatván, előadták, hogy ma reggel 7 órakor mentek el hazulról, hogy katonai fiuknak ruhaneműt és eleséget vigyenek a Pavillon-laktanyába. A tanyában egyedül maradt 13 éves Etel leányuk, aki a keckerítés aijtáját riglivel bezárta utánuk.

A szülők délelőtt 10 és 11 óra között tértek haza s a kerítés aijtáját nyitva találták, ellenben a folyosó és a lakás folyosóra nyíló aijtája be volt téve. Kovácsék lakása két szoba, konyha és kamarából áll. A konyha a két szoba között van, míg a kamara egészen különálló és aijtája a folyosóra nyílik, de Kovácsék sem a két szobában, sem a konyhában nem találták leányukat, ellenben azt nyomban észrevették, hogy az egyik szobából hiányzik egy nagy dióskalács. Mikor pedig a másik szobába benéztek, látták, hogy ott minden felforgatva van, a fogasról hiányzik Sándor nevű hentesgéd fiuknak egészen új, világoszürke öltönye. A komót fiókjai ki voltak húzva s a középsőből eltűnt egy pár fekete fűzős lakkcipője a fiuknak, a ládából is ki volt forgatva minden és abból hiányzott egy kerék fekete puha kalap, egy mészáros fehér kabát K. G. monogrammal, egy fehér mészáros kötény és egy kemény elejű lila virágos fehér férfi ing. Ezután a szomszédban keresték a szülők gyermeküket, míg végre kirántották a kamarának bezárt aijtáját, melyet pedig eltávozásuk alkalmával nyitva hagytak s ott a kövön hanyattfekve, holtan találtak rá leánykájukra. A nyomozás megállapította, hogy a tettes a leányt megbecstelenítette, azután megfojtotta. Először a szobában levő hárságyon dülakodott a kisleánnyal, majd a folyosón át kivonszolta a kamarába s ott végzett vele.

Ugy a helyszínen, mint a környéken a nyomozás megejtetett, azonban eddig olyan egyén nem volt kinyomozható, aki látta volna, hogy Kovácsék távollétében valaki ment volna a tanyába. A további nyomozást a csendőrség folytatja. A kisleány holtteste a kórház bonctermebe szállított.

Mindenesetre kérjük a nagyközönséget, hogy amennyiben a fentebb leírt bűnjeleket bárkinek birtokában látta, ne mulassza el jelenteni a rendőrségnek, hogy a borzalmas gyilkosság és rablás tettese minél előbb kinyomozható legyen.

HIREK

— Előlépett debreceni tartalékos honvédszázadosok. A király Tisza Kálmán gróf országgyűlési képviselő, debreceni 2-ik honvédszázados és Aberle Rajmund debreceni gázgyári helyettes igazgató, ugyanezen ezredbeli hadnagyot főhadnaggyá nevezte ki.

— Elhunyt református lelkész. Mély megilletődéssel fogadtuk a hírt, amely jelentette, hogy Uray József csomaközi református lelkész, a nagykárolyi református egyházmegye volt tanácsbírája, tegnap délelőtt hetvenöt éves korában meghalt. Uray József negyvenöt éven át töltötte be magas szellemi hivatását s ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak egyházközségének volt általánosan tisztelt és szeretett vezetője, hanem a nagykárolyi egyházmegye ügyeinek intézésében is sokáig tevékeny részt vett. Halálának híre Debreczenben is széles körökben keltett őszinte részvétet. Holnap, hétfőn délután temetik el az elhunyt lelképásztort, akiben Uray Sándor debreceni református lelkész az édesatyját gyászolja. A mélyen sujtott család a következőkben jelenti gyászát:

Alulírottak mélyeséges fájdalomtól lesújtva tudatjuk, hogy a Jézus szerint való jó pástör, az önfeláldozó családító: Uray József csomaközi református lelkész, a nagykárolyi ref. egyházmegye volt tanácsbírája áldásokban gazdag élete 75-ik, lelképásztorkodása 45-ik és boldog házassága 28-ik évében, három napi súlyos szenvedés után, f. évi október hó 10-én, délelőtt fél 10 órakor jobblétre szenderült. Drága porait 1914. október hó 12-én (hétfőn) délután 2 órakor, a templomban tartandó ima után helyezik örök nyugalomra. Csomaköz, 1914. október 10. Áldás és békeesség óvja siri álmát!

Bánatos özvegye: özv. Uray Józsefné, Joó Matild. Gyermekai: Erzsébet, férjével Takács Ferencsel, József nejjével Réthy Margittal, Sándor, nejjével Szele Vilmmával, András, Juliska, férjével Gellért Gyulával, Ferenc, László. Testvérei: Róza, özv. Ujváry Lajosné, Julianna, férjével Fényes Elekkel és családjával, Pál, Nagyszámú rokonság nevében is. Unokái: Uray Margitka és Ilonka, Uray Sanyika és Magdolna.

— Négyszáz ezer koronás sikkasztás. — Temesvárról táviratozzák: A Temesvári Műmalom Részvénytársaság üzletvezetőjét letartóztatták, miután kiderült róla, hogy a malom vagyonából 400,000 koronát elsikkasztott. Az üzletvezető bevallotta a sikkasztást és elmondta, hogy a börzén játszott a malom pénzével.

— Halálos utazás a vonat tetején. A 1. mási György huszonhét éves pincér tegnap a nagykárolyi vasuti állomáson fölment a Debreczen felé induló személyvonat egyik harmadosztályu kocsijának a tetejére s azon akart utazni Debreczenig. Utközben egy vasuti átereszkialló karfájába ütötte a fejét és eszméletlenül terült el a kocsitetején. A balesetet Vá m o s p é r c s e n v e t t é k észre, ahonnan értesítették a debreceni mentőket az esetről. A mentők a debreceni állomáson várták a nagykárolyi vonatot, azonban dolguk már nem akadt, mert mire a vonat ide érkezett, a szerencsétlenül járt pincér már halott volt. A rendőrség beszállította a közkörház halottas kamrájába és értesítette a halálesetről a pincér édesanyját, özv. dr. Almási Ignácnét, aki Nagykarolyban lakik.

— Öngyilkos lett egy sebesült főhadnaggy. Eszékről jelentik nekünk: Ehrenfelsi Hessel Károly, a 8. prágai Landwehr-gyalogezred

főhadnagyát mint súlyos sebesültet hozták a déli harcterről Eszékre, ahol a srpnell által megsérült kariát amputálni kellett. E fölött való elkeseredésében ezélett tiz nappal öngyilkossági kísérletet követett el, de nem halt bele rögtön sérülésébe, hanem csak szenvedéseit fokozta. Édes apja Prágából még fölkereshette fiát, akitől megható bucsut vett. Kedden belehalt sérülésébe Hessl főhadnagy, akit ma délután temettek el az eszéki helyőrség részvételével.

Két vonat csatája

*

Szatmár, október 9.

A galíciai csatákról csakugyan történelmet lehetne írni akkor is, ha nem a világ legnagyobb mérőkészésének lennének is a részletei. A modern haditechnika is harcol azokon a csatatereken, a hazatérő sebesült katonák elbeszéléseiből ezer élénk, káprázatos kép állítja a közönség elé a harcok óriási méreteit. Egy Szatmárra érkezett sebesült altiszt elmondta a legizgalmasabb és legérdekesebb csatát, amelyet valaha vívott két csapat.

— Vonatra tettek bennünket. Erősítéssel indultunk egy tűzvonalban álló seregünkhöz. Nem tudnám megmondani melyik vonalon történt, de akárki rátalálhat. Nem hiszem, hogy abban az országban még egy hely legyen, a hol körülbelül husz kilométernyi távolságban két vasuti vonal haladjon egymás mellett úgy, hogy a sinek hol két, hol hat kilométernyire vannak egymástól. Ötszázhatvanan voltunk, énekelve mentünk, teljes biztonságban érezve magunkat, távol a harcfronttól. Egyszer csak hirtelen megáll a gőzös, letiltják a nótát, aztán lassan indulunk tovább.

— Hamar megtudtuk, mi történt. Lehalsattattak bennünket a kocsikban, a legjobb lövőknek hagytak az ajtónyílásoknál egy-egy részt. Egyszer csak a dombkanyarulat alól velünk egy irányban, egy vonalban megjelenik egy másik vonat. Nagy mozdony, széles kocsik, orosz betűk. A két vonat egy vonalban futott tovább, anélkül, hogy megtámadta volna egymást. Mi nem lőhattunk, nem tudtuk, nem elfogott orosz vonat-e ez, amely a mi embereinket viszi. Később megtudtuk, ők is azt hitték, hogy a mi vonatunk oroszokat szállít.

— Mikor aztán egy zöld sipka megjelent az egyik ajtóban, odagyújtottunk. A sapka lesett, de aztán onnan is kopogtatni kezdtek a hegyesvégű golyók. Szerencsére mi nem vol-

tunk zsufoltan, hasaltunk, de azok nem bírtak lekuporodni. A kocsideszkákat könnyen vitték át a golyók. Még hozzá se mi nem tudtuk, se ők, nincs-e föltépve a sin, csak lassan haladhattunk egymás mellett, karonfogva.

— Egyszer hirtelen megállott az orosz vonat, aztán teljes gőzzel visszafelé indult. Mi lőttünk, amíg el nem tűnt a szemünk elől. Tízennyolc emberünket sebesítették meg. — A mozdonyvezetőt és a fűtőt nem érte golyó. — Amikor visszatértünk a tűzvonalból, az orosz vonat muszkástól a miénk volt.

A veszélytelen kolera

A háboru kísérője gyanánt az ország különböző vidékein kolera ütötte fel a fejét. — Behozták orosz hadifoglyok s részben a mi sebesültjeink is. Ezzel pedig új és igen fontos feladat hárul a társadalomra; míg hős katonáink a harctéren bannak el az ellenséggel, nekünk, itthonmaradottaknak a kolera veszedelemét kell sürgősen és teljesen legyőznünk.

Ez a feladat éppenséggel nem megoldhatatlan, sőt nem is nagyon nehéz. Ugyanis a kolera nem járványszerűleg, hanem szóróványosan lépett föl s a betegség lefolyása a legtöbb esetben kedvező. Ezenkívül módunkban áll föltétlenül biztos sikerrel védekezni ellene és megakadályozni pusztító járványának terjedését. Végül a társadalom nincs is kinyá fájulását. Végül a társadalom nincs is kinyá fájulását. Végül a társadalom nincs is kinyá fájulását.

Egyáltalában nincs ok tehát ijedelemre, de okvetlenül szükséges, hogy a társadalomnak minden tagja céltudatosan vegyen részt a közegészség megvédelmezésében. Nem abból az okból, mintha veszedelem tört volna ránk, hanem azzal a céllal, hogy a fenyegető veszedelem ránk ne zudulhasson.

Az ijedelem nemcsak merőben felesleges lenne, hanem szerfölött káros is. A kolera is olyan ellenség, amelyet úgy lehet legyőzni, ha bátran állunk vele szemben. Az ijedség már maga kész veszedelem, mert megbénulásával jár azoknak az erőknél, melyet a testet is cselekvésre és ellenállásra tesz képesé. Az ijedt ember, a rémületében fejtett társadalom kész prédája minden bajnak. A bátorság már maga fél győzelem.

A bátorság mellett még főleg tisztaságra van mulhatatlan szükség a kolera ellen való küzdelemben. Legelső szabály, hogy gondosan megtisztított táplálékot fogyasszunk nem kevésbé gondosan tisztává tett kézzel. A lakást, a mellékhelyiségeket, az elhasznált anyagokat tisztítsuk meg, fertőtlenítsük mésszel és karbolsavval. Egész életmódunk legyen tiszta, erkölcsileg is; óvakodjunk minden kicsapongástól, mert az elgyengült szervezet melegágya a kórnak.

A család is, a község is minden ízében legyen tiszta. A beteget azonnal el kell különíteni és gondosan ápolni. Aki koleragyanus megbetegedésével nem jelentkezik nyomban, azt nem hagyják meg otthoni ápolás alatt, hanem járványkórházakba szállítják.

A miniszterelnök az alispánokhoz intézett körlevélben járványbizottságok megalakítására és önkéntes közegészségügyi szolgálatra hívja föl a magyar társadalmat, kitanítván egyszersmind a kolera ellen való védekezés módjára felől is. Olvassa el és vésse jól az emlékezetébe ezt a bölcs szöveget mindenki.

Mi csak azt hangsúlyozzuk ismételtelen, hogy: tisztaság és bátorság! Hiszen ezek a mi erkölcsi fegyvereink a külső ellenséggel szemben is. Tiszta a mi igazságunk, a mi ügyünk, a mi lelkiismeretünk, mert a háborut gonosz ellenségeink kényszerítették ránk és szent érdekeinket oltalmazza dicső seregünk rettenthetetlen bátorsággal; tisztaság és bátorság segítségével fogja legyőzni társadalmunk a belső ellenséget is, a kolera.

Rendületlenül hisszük ezt és ebben a hitben nem szabad megcsalatoznunk.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszerebb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elől. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk

Jellegés leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

A DEUTSCH-üzletekben tescheni vaj, Andrassy vaj, irós vaj és gyenge vajas lptól turó mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Szólóprések félárban eladók. Bethlen-u. 9.

Lakbérleti szabályzat kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Tábori borítékok 2 fillérével kaphatók a kiadóhivatalban.

Kapucédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

Szénvignetta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Lapkihordók magas jutalék mellett jelentkezzenek Piac-utca 49. sz. II. udvar, I. em. reggel 9 órától.

Köpes
harci da'ok többféle szöveggel viszonteladónak nagy kedvezmény-nyel. — Megrendelhető Debreczenben, Piac-utca 49. sz. alatt, II. udvar, I-ső első emelet, könyvkiadóhivatalban.

Zománc
cím tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

2-3
iskolai tanlót
teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

ELADÓ
vagy
bérbe kiadó
egy jó forgalmu
lakatos-műhely
katonasághoz bevonulás végett.
Pacsirta-u. 47.

KIADÓ
gargonlakás.
Az Egyház-tér 8. sz. a házban két utcai szoba, kapu alatti külön bejárattal, butor zva vagy üresen november 1-jeig kiadó. Továbbá kiadó egy kitérdő borpinco is. Értekezhetni ugyanott Gáll Vilmos bir. végrehajtónál.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZEN. Kistemplombazár
Őszi és téli divatkelme-ujdonságok
Flanellek ↔ Mosóvelecek
NAGY RAKTÁRA

Üzemnagyoobbitás folytán
nyomással:
1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték " 6-
1000 félív üzleti levélpapír " 7-
1000 szines levelező-lap " 5-20
Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett
HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTOZA 49.

URANUS
Korona-Passzage Telefon 3-28.
HÉTFŐN — KEDDEN
október hó 12-én, 13-án
HAJSDA AZ ANYAKÖNYVVEZETŐ ELÉ
Vigjáték 3 felvonásban.
Chewreoux völgye. A hol a németek és franciák csatáznak.
Meghiszult terv. Életkép.
Lángoló szívek. Kacagtató.
A válás. Humoros.
Előadások este 6 órától folytatódagos bemenettel.
Egységos helyárak: Páholy 4 személyre 2 K 60 fillér. Zsólye, zártzék 50 fillér. I. hely 30 fillér. II. és III. hely 20 fillér.
Szerdán — Csütörtökön
október hó 14-én, 15-én
Teljesen új műsor !!!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.